

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

**INSTRUKCE NÁMĚSTKYNĚ PRO ŘÍZENÍ SEKCE 7
č. 23/2022**

Věc: Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 423/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Určeno pro: Česká správa sociálního zabezpečení
okresní správa sociálního zabezpečení
Úřad práce České republiky
Odbor odvolání a správních činností nepojistných dávek a LPS

Účinnost od: 1. ledna 2023

Zpracovatel: Odbor odvolání a správních činností nepojistných dávek a LPS

Č. j.: MPSV-2022/201524-743

Počet stran: 10

Předkladatel: **Mgr. Michal Novák**
ředitel odboru odvolání a správních činností nepojistných dávek a LPS

Dne: 19. prosince 2022

Schválil: **Ing. Iva Merhautová, MBA**
náměstkyně pro řízení sekce sociálního pojištění a nepojistných dávek

Dne: 19. prosince 2022

Za účelem sjednocení postupu České správy sociálního zabezpečení, okresních správ sociálního zabezpečení, Úřadu práce České republiky a Odboru odvolání a správních činností nepojistných dávek a LPS:

1. Vydávám

Instrukci Sjednocení postupu při aplikaci zákona č. 423/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

2. Ukládám

České správě sociálního zabezpečení, okresním správám sociálního zabezpečení, Úřadu práce České republiky a Odboru odvolání a správních činností nepojistných dávek a LPS zajistit realizaci plnění povinností vyplývajících z této instrukce.

Instrukce nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2023.

Ing. Iva Merhautová, MBA
náměstkyně pro řízení sekce sociálního
pojištění a nepojistných dávek

Dne 20. prosince 2022 byl ve Sbírce zákonů v částce 191 publikován zákon č. 423/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (dále jen „novela“). Účinnost novely je dnem 1. ledna 2023.

Jelikož novela má aplikační dopady na postup České správy sociálního zabezpečení (dále jen „ČSSZ“), okresních správ sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“), Úřadu práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“) a Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) v prvoinstančním a druhoinstančním řízení, ve kterých je posuzován zdravotní stav a pracovní schopnost podle zákonů č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOPSZ“) a č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZNP“), vydává se tato instrukce ke sjednocení postupu. Novela upravuje dále zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSS“).

Článek I. **Změny v ZOPSZ**

Novela ZOPSZ zavádí pozici **odborného nelékařského zdravotnického pracovníka** (dále jen „ONZP“) a definuje podmínky jeho uplatnění v rámci plnění úkolů OSSZ, stejně jako jeho kvalifikaci a povinné další vzdělávání. Věnuje se součinnosti orgánů sociálního zabezpečení a poskytovatelů zdravotních služeb a zavádí možnost určit, ve kterých případech je přítomnost posuzované fyzické osoby při posuzování potřebná.

I.1 Posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti (§ 8 odst. 4)

Pozicí ONZP se rozšiřuje dosavadní úprava ustanovení § 8 odst. 4 ZOPSZ, dle které mohl doposud úkoly OSSZ uvedené v ustanovení § 8 odst. 1 výše uvedeného zákona plnit pouze lékař. Nová úprava umožňuje plnit úkoly OSSZ i ONZP.

ONZP se pro plnění úkolů OSSZ rozumí nelékařský zdravotnický pracovník, který je způsobilý k výkonu povolání všeobecná zdravotní sestra, dětská sestra, porodní asistentka, ergoterapeut, zdravotně-sociální pracovník, zdravotnický záchranář nebo fyzioterapeut a zároveň získá zvláštní odbornou způsobilost pro plnění těchto úkolů absolvováním certifikovaného kurzu podle zákona o nelékařských zdravotnických povoláních¹. **Certifikovaný kurz** je nutné splnit **do 24 měsíců** ode dne nástupu do zaměstnání.

¹ Dle ustanovení § 5 až 7, 10, 18, 24, 61 a 73 zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů.

ČSSZ zajistí akreditaci certifikovaného kurzu bezodkladně. Způsob přihlašování do certifikovaného kurzu, jakož i konkrétní dělba práce mezi lékaři a ONZP u OSSZ, budou vymezeny vnitřními předpisy ČSSZ tak, aby se respektovala odborná náročnost jednotlivých činností spojených s posuzováním zdravotního stavu pro účely sociálního zabezpečení, byl plně využit odborný potenciál lékařů i ONZP a systém byl flexibilní. ČSSZ bude jejich činnost pravidelně vyhodnocovat v rámci monitoringu výkonnosti lékařské posudkové služby (*Instrukce NM 7 č. 9/2019 Postupy k plnění úkolů lékařské posudkové služby, článek III.*). Monitoring bude zaměřen rovněž na účelnou dělbu práce mezi lékaři a ONZP, jejich zatížení, dodržování lhůt pro vydání posudku a kvalitu vydávaných posudků.

I.II Součinnost orgánů sociálního zabezpečení a poskytovatelů zdravotních služeb (§ 16)

Dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. b) ZOPSZ jsou poskytovatelé zdravotních služeb povinni za úhradu na žádost příslušného orgánu sociálního zabezpečení při posuzování podle ustanovení § 4 odst. 2 ZOPSZ a ustanovení § 8 ZOPSZ zpracovat bez souhlasu posuzované fyzické osoby lékařské podklady ve vyžádaném rozsahu, jichž je třeba k posouzení jejího zdravotního stavu. Nově je upřesněno, že **vyžádaným rozsahem se rozumí komplexní lékařské vyšetření, cílené lékařské vyšetření, vyjádření nebo potvrzení lékaře o zdravotním stavu pro účely posouzení ve věcech sociálního zabezpečení.** Upřesnění, jaké typy vyšetření a vyjádření či potvrzení jsou obsahem, eliminuje případy, kdy byly podklady dodávány v nedostatečném rozsahu, a zároveň umožňuje orgánu sociálního zabezpečení pojmenovat chybějící podklady a jejich doplnění si vyžádat. Lhůtu pro doplnění podkladů zavádí tato novela taktéž. Přínosem je časová úspora a zefektivnění procesu a zároveň lze snáze určit výši úhrady za jednotlivé typy lékařských podkladů.

Nezpracuje-li poskytovatel zdravotních služeb lékařské podklady podle odstavce 1 písm. b) ZOPSZ ve vyžádaném rozsahu, je orgán sociálního zabezpečení oprávněn požádat o doplnění těchto podkladů. Poskytovatel je povinen podklady doplnit ve lhůtě 8 dnů ode dne, kdy obdržel tuto žádost, pokud nebyla určena lhůta delší. **Na tuto lhůtu, kdy poskytovatel zdravotních služeb nesplní řádně svoji povinnost a nezašle podklady v požadovaném rozsahu, je nutno pohlížet jako na lhůtu dodatečnou.** Záměrně byla pro doplnění nesplněné povinnosti ze strany poskytovatele zdravotních služeb zvolena lhůta v délce 8 dnů (nebyla-li určena lhůta delší), neboť je nutné vnímat, že řádným nesplněním povinnosti dochází k prodloužení řízení.

Nesplnění povinnosti dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. b) a ustanovení § 16 odst. 3 ZOPSZ se považuje za přestupek². Dle ustanovení § 54 odst. 6 písm. c) ZOPSZ lze za tento přestupek uložit pokutu do 50 000 Kč. Účelem novely je sice předcházení nadbytečné represi vůči poskytovatelům zdravotních služeb, ovšem je nezbytné, aby poskytovatelé zdravotních služeb plnili řádně své povinnosti, spolupracovali a komunikovali s orgány sociálního zabezpečení. **Při opakované nesoučinnosti se tak doporučuje využívat ustanovení § 54 odst. 3 písm. c) ZOPSZ.**

Podklady podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. b) ZOPSZ jsou zasílány na předepsaných tiskopisech **v elektronické podobě** způsobem uvedeným v ustanovení § 123e odst. 2 písm. a) ZOPSZ. Za elektronickou podobu je považováno **zaslání na elektronickou adresu nebo do datové schránky** určené orgánem sociálního zabezpečení, a to v určeném **formátu a struktuře**. Nesplňuje-li podání nebo jiný úkon uvedené podmínky, nepřihlíží se k němu; orgán sociálního zabezpečení je povinen upozornit toho, kdo učinil podání nebo jiný úkon v elektronické podobě, které nesplňuje dané podmínky, na tuto skutečnost a na to, že se k tomuto podání nebo jinému úkonu nepřihlíží. Elektronická podoba komunikace je efektivnější a rychlejší. Její zavedení **navazuje na postupující digitalizaci veřejné správy**, která podporuje její modernizaci jako celku.

I.III Přítomnost posuzované fyzické osoby při posouzení (§ 16a odst. 5)

Novela rozšiřuje ustanovení o odst. 5, dle kterého může orgán sociálního zabezpečení příslušný k posouzení zdravotního stavu (dále jen „orgán sociálního zabezpečení“) podle ustanovení § 4 odst. 2 a ustanovení § 8, určit, ve kterých případech je přítomnost posuzované fyzické osoby při tomto posouzení potřebná.

Nová úprava reaguje na rozhodnutí soudů³, které shodně uvádějí, že přítomnost posuzované fyzické osoby není nezbytná, pokud je zdravotní stav dostatečně doložen lékařskými zprávami, tj. lékařské zprávy jsou aktuální a podkladová dokumentace kompletní. V takovém případě je zdravotní stav posuzované fyzické osoby dostatečně objektivizován, přítomnost posuzované fyzické osoby by nepřinesla nová zjištění o zdravotním stavu a měla by pouze orientační charakter. Nadále ovšem platí, že vyhodnotí-li posuzující lékař nutnost osobní účasti posuzované fyzické osoby, bude osoba přizvána. Přítomnost posuzované fyzické osoby je dále vhodná v případech, že jednotlivá komplexní lékařská vyšetření, cílená lékařská vyšetření, vyjádření

² Dle ustanovení § 54 odst. 5 písm. b) ZOPSZ: Právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako poskytovatel zdravotních služeb dopustí přestupku tím, že nezpracuje na žádost lékařské podklady podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. b) nebo ustanovení § 16 odst. 3 nebo je nezpracuje ve lhůtě uvedené v ustanovení § 16 odst. 3.

³ Například rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2021, č. j. 32 Ad 17/2019-47; rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014–28 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2014 č. j. 3 Ads 86/2013–29.

nebo potvrzení o zdravotním stavu pro účely posouzení ve věcech sociálního zabezpečení nejsou vzájemně kompatibilní.

V případě, že posuzovaná fyzická osoba vyjádří zájem o účast na jednání do doby vypracování posudku, orgán sociálního zabezpečení vyhodnotí, zda je přítomnost účelná či nikoliv. Pokud shledá osobní účast posuzované fyzické osoby na jednání jako neúčelnou, odůvodní tento postup v posudku s odkazem na ustanovení § 16a odst. 5 ZOPSZ.

I.IV Postupy při stanovení lhůty k předložení podkladů pro posouzení zdravotního stavu (§ 16a odst. 6)

Doplněním ustanovení § 16a odst. 6 ZOPSZ se zavádí speciální právní úprava pro orgány sociálního zabezpečení, tzv. „koncentrace“ podkladů k posouzení zdravotního stavu, s cílem posílení právní jistoty posuzovaných fyzických osob, zrychlení řízení a snížení počtu doplňujících posudků.

Lhůta stanovená k předložení **podkladů k posouzení zdravotního stavu** představuje časový rámec, ve kterém může posuzovaná fyzická osoba dokládat lékařská vyšetření, vyjádření nebo potvrzení lékaře o zdravotním stavu (dále jen „podklad“) pro účely posouzení ve věcech sociálního zabezpečení.

Časový rámec pro **koncentraci podkladů k posouzení zdravotního stavu je však ukončen nejpozději v okamžiku vypracování posudku**⁴, tzn. orgán sociálního zabezpečení v takových případech již fakticky zmeškání stanovené lhůty nemůže prominout. K podkladům předloženým po uplynutí stanovené lhůty se v souladu s ustanovením § 16a odst. 6 ZOPSZ nepřihlíží. Podklady, ke kterým se nepřihlíží, se vedou ve spisové dokumentaci odděleně.

K podkladům předloženým po uplynutí stanovené lhůty, ale před okamžikem vypracování posudku, se přihlíží pouze v případě, že orgán sociálního zabezpečení promine zmeškání stanovené lhůty pro jejich předložení.

I.IV.I Způsob stanovení lhůty k předložení podkladů

Lhůtu stanovuje orgán sociálního zabezpečení podle ustanovení § 4 odst. 2 ZOPSZ a ustanovení § 8 ZOPSZ. s ohledem na složitost případu a s přihlédnutím k předpokládanému datu posudkového jednání. Vždy však tak, aby byl podklad doručen posudkovému orgánu nejpozději k předpokládanému, resp. stanovenému

⁴ Ustanovení § 41 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, se nepoužije.

datu posudkového jednání. **Posuzovaná fyzická osoba se o stanovené lhůtě vyrozumí orgánem sociálního zabezpečení výzvou** zaslanou prostřednictvím veřejné datové sítě do datové schránky nebo zásilkou do vlastních rukou prostřednictvím provozovatele poštovních služeb., vydanou nejpozději do 5 pracovních dnů ode dne počátku běhu lhůty pro vypracování posudku.

Lhůta, která nesmí být stanovena kratší než 15 dnů, počíná běžet dnem následujícím po doručení výzvy posuzované fyzické osobě. Jelikož doručení výzvy a s ní spojený počátek běhu lhůty může nastat i prostřednictvím fikce doručení, musí být při stanovení lhůty zohledněna ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, o doručování. **Součástí výzvy, která obsahuje stanovení lhůty, je poučení (informace) o následcích zmeškání lhůty ve smyslu nepřihlédnutí k podkladům po uplynutí stanovené lhůty podle ustanovení § 16a odst. 6 ZOPSZ.**

I.IV.II Postup orgánu sociálního zabezpečení při rozhodování o zmeškání stanovené lhůty

Pokud posuzovaná fyzická osoba **před nebo po uplynutí stanovené lhůty, nejpozději však do doby vypracování posudku**, dodá nový podklad (podklad samotný, případně podklad s požádáním o prominutí zmeškání lhůty), příp. jen **sdělí** orgánu sociálního zabezpečení, **že s ohledem na plánované lékařské vyšetření zpravidla komplexního nebo cíleného charakteru nemůže stanovenou lhůtu dodržet**, orgán sociálního zabezpečení vyhodnotí, zda se z posudkově medicínského hlediska jedná nebo může jednat o **významný** podklad a zda absenci takového podkladu je možné nahradit již existujícím podkladem nebo vlastním vyšetřením, příp. zda je zmeškání stanovené lhůty zapříčiněno objektivními důvody (např. hospitalizace, dlouhá čekací doba na specializované vyšetření atp.). Současně také vyhodnotí, zda by v případě vyčkání na doložení nového podkladu mohlo dojít k neúměrnému prodloužení posuzování zdravotního stavu.

Po vyhodnocení orgán sociálního zabezpečení vydá:

- a) **usnesení⁵**, kterým **se promíjí zmeškání lhůty** k předložení podkladů ve smyslu ustanovení § 16a odst. 6 ZOPSZ, **z důvodu dodání nového (posudkově významného) podkladu**. Mimo výrok samotný a jeho odůvodnění obsahuje usnesení také poučení o nepřípustnosti odvolání a vyloučení ze soudního přezkumu s odkazem na ustanovení § 16a odst. 6 ZOPSZ. **Toto usnesení se zasílá posuzované fyzické osobě a současně v kopii zadavateli posudku společně s vypracovaným posudkem**, pokud se nejedná o postup dle písm. b).

⁵ Ve smyslu ustanovení § 181 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

- b) **usnesení, kterým se promíjí zmeškání lhůty** k předložení podkladů ve smyslu ustanovení § 16a odst. 6 ZOPSZ, **z důvodu plánovaného lékařského vyšetření a následného dodání nového (posudkově významného) podkladu.** Mimo výrok samotný a jeho odůvodnění obsahuje usnesení také poučení o nepřipustnosti odvolání a vyloučení ze soudního přezkumu s odkazem na ustanovení § 16a odst. 6 ZOPSZ. Současně se **posuzovaná fyzická osoba vyrozumí o nově stanovené lhůtě** pro předložení podkladů (v rámci usnesení). **Usnesení se zasílá bezodkladně posuzované fyzické osobě a následně v kopii zadavateli posudku.** Součástí odůvodnění je navíc také informace, že z důvodu prominutí zmeškání lhůty z důvodu plánovaného lékařského vyšetření (tedy významného „proklientského přístupu“), nemusí být reálně dodrženy lhůty pro vypracování posudku dle ustanovení § 16a odst. 2 ZOPSZ.
- c) **usnesení, kterým se nepromíjí zmeškání lhůty** k předložení podkladů k posouzení zdravotního stavu ve smyslu ustanovení § 16a odst. 6 ZOPSZ. Mimo výrok samotný a jeho odůvodnění obsahuje usnesení také poučení o nepřipustnosti odvolání a vyloučení ze soudního přezkumu s odkazem na ustanovení § 16a odst. 6 ZOPSZ. Usnesení se zasílá **posuzované fyzické osobě a současně v kopii zadavateli posudku spolu s vypracovaným posudkem.**

Pokud orgán sociálního zabezpečení rozhodne o prominutí zmeškání lhůty, stává se nově doložený podklad součástí podkladové dokumentace pro posouzení zdravotního stavu. Rozhodnout o prominutí zmeškání stanovené lhůty lze i opakovaně, a to pouze na základě jiných, posudkově významných, podkladů, než pro které bylo zmeškání lhůty již prominuto.

I.IV.III Vzájemná součinnost orgánu sociálního zabezpečení a zadavatele

Pokud je **orgánu sociálního zabezpečení** doručen nový podklad (nebo podklad společně s žádostí o prominutí zmeškání lhůty) **v době po odeslání vypracovaného posudku zadavateli**, bezodkladně, v ideálním případě v den jeho obdržení, jej postupuje **zadavateli**, který prověří aktuální stav řízení a následně:

- a) informuje posuzovanou fyzickou osobu o již vydaném rozhodnutí a **nemožnosti rozhodnout o prominutí zmeškání lhůty, z důvodu, že koncentrace podkladů k posouzení zdravotního stavu byla ukončena okamžikem vypracování posudku⁶** a orgán sociálního zabezpečení v takových případech již fakticky zmeškání stanovené lhůty nemůže prominout, protože k podkladům předloženým po uplynutí stanovené lhůty se v souladu s ustanovením

⁶ Zmeškání lhůty bude možné dále řešit v rámci námitkového, resp. odvolacího řízení, a to stanovením nové lhůty k doložení podkladů.

§ 16a odst. 6 ZOPSZ nepřihlíží. Zadavatel tuto informaci zasílá sdělením posuzované fyzické osobě v písemné podobě.

- b) v odůvodnění rozhodnutí uvede, že **koncentrace podkladů k posouzení zdravotního stavu byla ukončena okamžikem vypracování posudku** a orgán sociálního zabezpečení v takových případech již fakticky zmeškání stanovené lhůty nemůže prominout, protože k podkladům předloženým po uplynutí stanovené lhůty se v souladu s ustanovením § 16a odst. 6 ZOPSZ nepřihlíží.

Obdobně postupuje také zadavatel v případě, že po obdržení vypracovaného posudku je nový podklad (nebo podklad společně se žádostí o prominutí zmeškání lhůty) doručen přímo jemu.

Pokud je **orgánu sociálního zabezpečení** doručen nový podklad (nebo podklad společně s žádostí o prominutí zmeškání lhůty) po uplynutí stanovené lhůty a před odesláním vypracovaného posudku zadavateli, učiní pouze záznam do spisu o nemožnosti přihlédnout k doloženému podkladu z důvodu, že **koncentrace podkladů k posouzení zdravotního stavu byla ukončena okamžikem vypracování posudku** a orgán sociálního zabezpečení v takových případech již fakticky zmeškání stanovené lhůty nemůže prominout, protože k podkladům předloženým po uplynutí stanovené lhůty se v souladu s ustanovením § 16a odst. 6 ZOPSZ nepřihlíží. Kopii záznamu do spisu zasílá zadavateli společně s vypracovaným posudkem.

V případě, že je **zadavateli** doručen nový podklad (nebo podklad společně s žádostí o prominutí zmeškání lhůty) před obdržení vypracovaného posudku, předává jej bezodkladně orgánu sociálního zabezpečení, který dále postupuje dle čl. I.IV.II.

Článek II. **Změny v ZNP**

Novela ZNP rozšiřuje možnosti provádění kontrol dočasné pracovní neschopnosti (dále jen „DPN“) o způsob kontroly na základě písemné informace. Současně zavádí oprávnění ukončení DPN ze strany lékaře OSSZ posuzujícího dle ustanovení § 66 odst. 1 ZNP a upravuje místní příslušnost OSSZ.

II.I Povinnosti ošetřujícího lékaře (§ 61 odst. 1)

Ošetřující lékař je povinen, mimo jiné, poskytnout potřebnou součinnost příslušnému orgánu nemocenského pojištění při kontrole posuzování DPN, zejména umožnit provedení této kontroly na svém pracovišti nebo se za tímto účelem dostavit na příslušný orgán nemocenského pojištění. Novela rozšiřuje dosavadní úpravu

písm. p) **o povinnost ošetřujícího lékaře zaslat písemné informace** o průběhu léčby, plánu dalšího léčebného postupu a předpokládaném termínu obnovení pracovní schopnosti, a to na základě žádosti příslušného orgánu nemocenského pojištění **ve lhůtě 8 dnů od obdržení žádosti**, nestanoví-li orgán nemocenského pojištění lhůtu delší.

Nový způsob kontroly umožňuje provedení kontroly bez fyzické návštěvy lékaře orgánu nemocenského pojištění v ordinaci ošetřujícího lékaře i bez návštěvy ošetřujícího lékaře nebo pojištěnce dočasně práce neschopného na pracovišti orgánu nemocenského pojištění. Zavedení písemné formy kontroly je pro orgán nemocenského pojištění při nedostatku posudkových lékařů **nástrojem zvyšujícím efektivitu kontrolní činnosti** v nemocenském pojištění a **zároveň snižuje časové zatížení ošetřujících lékařů**, ke kterému dochází v případech, kdy kontrola DPN je prováděna lékařem orgánu nemocenského pojištění na pracovišti orgánu nemocenského pojištění a ke kontrole musí obeslat dočasně práce neschopného pojištěnce.

Zavedení možnosti kontroly DPN na základě písemné dokumentace neznamena, že bude upuštěno od jiných druhů kontrol DPN tak, jak byly v právní úpravě doposud vymezeny. **O způsobu kontroly rozhoduje lékař** orgánu nemocenského pojištění, který zvolí nejadekvátnější a nejefektivnější typ kontroly vzhledem k danému případu. Za vypracování a zaslání informace k průběhu a předpokládanému vývoji DPN náleží **úhrada dle** Cenového předpisu Ministerstva zdravotnictví ČR o regulaci cen poskytovaných zdravotních služeb, stanovení maximálních cen zdravotních služeb poskytovaných zubními lékaři hrazených z veřejného zdravotního pojištění a specifických zdravotních úkonů (dále jen „Cenový předpis MZ“).

II.II Posuzování pracovní neschopnosti po uplynutí podpůrní doby (§ 66 odst. 3)

Novela rozšiřuje dosavadní právní úpravu ustanovení § 66 ZNP o odstavec 3, který stanovuje, že **zjistí-li se při posouzení podle ustanovení § 66 odst. 1 výše uvedeného zákona důvody pro ukončení DPN, rozhodne orgán nemocenského pojištění o ukončení DPN podle ustanovení § 75 odst. 1**; ustanovení § 75 odst. 2 a 3 platí obdobně.

Na základě nové právní úpravy tak může lékař OSSZ, posuzující dle ustanovení § 66 odst. 1 ZNP, DPN ukončit, neboť současně dochází k novelizaci ustanovení § 83 ZNP, který upravuje místní příslušnost, více viz kapitola II.IV. Přínosem novely je časová úspora a zefektivnění procesu, neboť DPN může být rovnou ukončena, bez nutnosti spolupráce mezi lékaři orgánu nemocenského pojištění.

II.III Kontrola posuzování dočasné pracovní neschopnosti a potřeby ošetřování (§ 74)

Nově zakotvený typ kontroly DPN na základě písemné informace je zohledněn i v Cenovém předpisu MZ. Ošetřující lékaři jsou povinni na vyžádání orgánu nemocenského pojištění zaslat písemné informace o průběhu léčby, plánu dalšího léčebného postupu a předpokládaném termínu obnovení pracovní schopnosti⁷. Tato povinnost je v Cenovém předpisu MZ uvedena v příloze č. 1 „Specifické zdravotní výkony“, v části I., oddílu A, v bodě č. 10 s názvem „Vyjádření ošetřujícího lékaře o průběhu léčby, plánu dalšího léčebného postupu a předpokládaném termínu obnovení pracovní schopnosti dočasné práce neschopného pojištěnce“.

II.IV Místní příslušnost okresní správy sociálního zabezpečení (§ 83)

Novela upravuje **místní příslušnost OSSZ** v návaznosti na ustanovení § 66 odst. 3 ZNP. **Místní příslušnost lékaře OSSZ v případě postupu dle ustanovení § 66 odst. 3 ZNP se neřídí místem výkonu ošetřujícího lékaře, ale místem pobytu pojištěnce na území České republiky**, přičemž se primárně řídí dle místa trvalého pobytu pojištěnce. Nemá-li pojištěnec trvalý pobyt, určuje se místní příslušnost dle hlášeného pobytu v České republice. V případě, že by pojištěnec neměl na území České republiky trvalý ani hlášený pobyt, bude rozhodné místo, kde se na území České republiky zdržuje. Takto nově zakotvená místní příslušnost lékaře OSSZ umožňuje ukončení DPN i v případech, kdy OSSZ není místně příslušná dle ustanovení § 83 odst. 2 písm. a) ZNP.

Článek III. Změny v ZSS

Novela stanovuje, že se na ONZP, který plní úkoly orgánu sociálního zabezpečení při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti, nevztahuje ZSS. Rozšíření výjimky v ustanovení § 2 ZSS o ONZP vychází ze skutečnosti, že ONZP budou plnit při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti v oblasti sociálního zabezpečení obdobné úkoly jako lékaři orgánu sociálního zabezpečení, vyňatí z režimu ZSS. To, že činnosti vykonávané ONZP nebudou výkonem státní služby, neznámá, že takové činnosti (analogicky jako lékaři orgánu sociálního zabezpečení) nebudou z dílčí části vykonávat. Vynětí ONZP dává zároveň do souladu režim jejich práce se zdravotnickými pracovníky – nelékaři v systému zdravotních služeb. Současně ONZP mohou být vedoucími pracovníky státních zaměstnanců ve smyslu ZSS.

⁷ Dle ustanovení § 138a odst. 1 písm. g) ZNP je na neposkytnutí potřebné součinnosti orgánu nemocenského pojištění při kontrole posuzování dočasné pracovní neschopnosti, potřeby ošetřování nebo potřeby dlouhodobé péče podle ustanovení § 61 odst. 1 písm. p) a odst. 2 až 4 nebo ustanovení § 69 písm. f) nebo ustanovení § 72g odst. 1 písm. j) anebo podle ustanovení § 74 **odst. 5**, nahlíženo jako na přestupek.

S ONZP bude založen pracovně právní vztah dle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. S ohledem na skutečnost, že na nových systemizovaných místech vykonávány práce vyšší složitosti, odpovědnosti a namáhavosti než vykonávané práce současných odborných asistentů posudkových lékařů, budou práce ONZP zařazeny v souladu s § 123 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, a přílohy k nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, do 12. platové třídy.

Článek IV. Účinnost

Novela nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2023.

Ing. Iva Merhautová, MBA
náměstkyně pro řízení sekce sociálního
pojištění a nepojistných dávek